

**DOKUMENTACJA PRZYRODNICZA,
DOKUMENTACJA ZARZĄDZANIA
SIEDLISKIEM 7230 W GRANICACH
OBSZARU NATURA 2000 BESKID ŚLĄSKI
PLH240006:
obejmująca obiekty:
Polana Przysłop, Twardorzeczka**

Magdalena Bregin

wykonano w ramach projektu:

„Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) południowej Polski” NAT13 NAT/PL/024

Spis treści

1.	Podstawa opracowania planu zarządzania siedliskiem	2
2.	Wykaz materiałów wykorzystanych do opracowania planu zarządzania.....	3
3.	Ocena rozpoznania środowiska przyrodniczego obiektów	3
4.	Ogólne dane o obiektach	3
4.1.	Rejestr powierzchniowy – wykaz działek geodezyjnych i wydzieleni leśnych	3
4.2.	Położenie geograficzne	3
4.3.	Położenie administracyjne.....	4
4.4.	Położenie w regionalizacjach przyrodniczych.....	4
4.5.	Zagospodarowanie i stan środowiska w otoczeniu obiektów.....	4
5.	Środowisko przyrodnicze i walory kulturowe obiektów	4
5.1.	Budowa geologiczna	4
5.1.1.	Rzeźba terenu.....	4
5.1.2.	Gleby.....	5
5.2.	Zaobserwowane zagrożenia i przejawy degeneracji.....	5
5.3.	Wody powierzchniowe i gruntowe (warunki hydrologiczne).....	5
5.4.	Flora	5
5.4.1.	Rośliny naczyniowe.....	5
5.4.2.	Waloryzacja flory – rośliny naczyniowe.....	7
5.4.3.	Rośliny zarodnikowe.....	7
5.4.4.	Istniejące i potencjalne zagrożenia dla flory	7
5.5.	Roślinność	8
5.5.1.	Wykaz zespołów i zbiorowisk roślinnych.....	8
5.5.2.	Charakterystyka zespołów i zbiorowisk roślinnych	8
5.5.3.	Analiza stopnia naturalności zbiorowisk	9
5.5.4.	Ocena aktualnej dynamiki roślinności oraz potencjalna roślinność naturalna	9
5.5.5.	Zaobserwowane procesy i przejawy degeneracji zbiorowisk i roślinności	9
5.5.6.	Typy siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej.....	9
5.6.	Fauna.....	10
5.7.	Walory kulturowe.....	10
6.	Zagospodarowanie przestrzenne oraz społeczne i gospodarcze uwarunkowania użytkowania obiektów.....	10
7.	Założenia ochrony obiektów	10
7.1.	Silne i słabe strony ochrony obiektów. Szanse i zagrożenia ochrony obiektów i sposoby ich minimalizacji.....	10
7.2.	Analiza skuteczności dotychczasowych sposobów ochrony.....	10
7.3.	Cele ochrony i zadania/działania ochronne.....	10
7.4.	Metodologia monitoringu	11
8.	Załączniki.....	12
8.1.	Mapy.....	12
8.2.	Dokumentacja fotograficzna.....	14
8.3.	Tabela fitosocjologiczna.....	15

1. Podstawa opracowania planu zarządzania siedliskiem

Opracowanie zostało wykonane w ramach projektu pt. „Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) południowej Polski” współfinansowanego ze środków instrumentu finansowego LIFE+, oraz NFOŚiGW oraz RDOŚ w Rzeszowie.

Projekt pt.: „Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) południowej Polski” współfinansowany jest ze środków instrumentu finansowego LIFE+, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, prowadzony przez Klub Przyrodników w partnerstwie z Gorczańskim Parkiem Narodowym realizowany jest od września 2012 r i będzie trwał do czerwca 2018 r. Projekt zakłada zahamowanie procesu degradacji oraz poprawę lub zachowanie właściwego stanu torfowisk alkalicznych Polski południowej w 24 obszarach Natura 2000, jako siedliska występowania wielu rzadkich, chronionych i skrajnie zagrożonych gatunków roślin w tym szczególnie gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej oraz przywrócenie w ich obrębie ekstensywnego użytkowania kośnego zapewniającego ich dobry stan w długoterminowej perspektywie czasowej. Wśród wybranych obszarów znalazło się 97 najcenniejszych i najlepiej zachowanych torfowisk alkalicznych południowej i centralnej Polski zlokalizowanych na terenie 8 województw: dolnośląskiego, lubelskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego.

W szczególności projekt zmierzać będzie do:

- zahamowania nadmiernego odpływu i podniesienia poziomu wód gruntowych w obszarze torfowisk alkalicznych,
- zahamowania procesu mineralizacji i eutrofizacji powierzchniowej warstwy torfowisk alkalicznych,
- zatrzymania procesu spadku różnorodności biologicznej torfowisk alkalicznych spowodowanej ekspansją gatunków charakterystycznych dla siedlisk o niższej wilgotności np. traw, drzew i krzewów,
- upowszechnienia metod ochrony torfowisk alkalicznych na bazie dobrych planów ochrony i planów zarządzania sporządzonych w oparciu o solidne, podstawy naukowe ze szczególnym uwzględnieniem aspektów hydroekologicznych,
- promowania ochrony torfowisk alkalicznych jako ostoji rzadkich i zagrożonych gatunków stanowiących również regionalne i lokalne atrakcje przyrodnicze,
- interesowanych ochroną torfowisk alkalicznych w przyszłości podejmujących działania utrwalające uzyskane w ramach projektu efekty,
- zachęcenia możliwie największej liczby osób (rolników) do ekstensywnego użytkowania kośnego siedliska w przyszłości.

Osiągnięcie zakładanych celów, a szczególnie tempo zaniku siedliska i występujących w jego obrębie gatunków oraz konieczność pilnego podjęcia działań, w tym też aspekty ekonomiczne (nieproporcjonalnie wyższe koszty w przypadku działań rozproszonych w czasie i nie kompleksowych) zdecydowały o objęciu projektem tak dużej liczby niewielkich obiektów. Projekt dotyczący ochrony torfowisk alkalicznych jest naturalną konsekwencją zrealizowanego projektu pn. Programy ochrony: torfowisk alkalicznych (7230) i związanych z nimi zagrożonych gatunków, którego wyniki potwierdziły, że szacowana do tej pory powierzchnia torfowisk alkalicznych na terenie Polski wynosząca od kilkunastu do ok. 35 000 ha, obecnie kształtuje się na poziomie ok. 8 000 ha (posiadających charakterystyczną roślinność), a zaledwie 9% z nich pozostaje w stanie właściwym (FV). Projekt stanowi rozszerzenie na południową Polskę działań z projektu Life+ pn. Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) w młodogłębim krajobrazie Polski północnej.

2. Wykaz materiałów wykorzystanych do opracowania planu zarządzania

Bregin M. 2011. Regionalny program ochrony torfowisk alkalicznych w województwie małopolskim. Klub Przyrodników, Świebodzin, mscr. (wersja internetowa)

Wilczek Z. 2006. Fitosocjologiczne uwarunkowania ochrony przyrody Beskidu Śląskiego (Karpaty Zachodnie). Wyd. Uniwersytetu Śląskiego. Katowice

Wolejko L., Stańko R., Pawlikowski P., Jarzombkowski F., Kiaszewicz K., Chapiński P., Bregin M., Kozub Ł., Krajewski Ł., Szczepański M.. 2012. Krajowy program ochrony torfowisk alkalicznych (7230). Wyd. Klubu Przyrodników. Świebodzin.

3. Ocena rozpoznania środowiska przyrodniczego obiektów

Rozpoznanie środowiska przyrodniczego obiektów występujących na terenie obszaru Beskid Śląski jest dość dobre, jednakże ogranicza się głównie do szaty roślinnej. Dla potrzeb niniejszego projektu zostały wykonane badania geobotaniczne i florystyczne. Dokonano identyfikacji zbiorowisk roślinnych występujących na badanym obszarze, a także inwentaryzacji gatunków rzadkich, chronionych i charakterystycznych dla siedliska torfowisk alkalicznych.

Uzupełnienia wymagają dane na temat fauny obiektów, gdyż dostępne są jedynie ogólne informacje i nie wykonano jeszcze szczegółowej inwentaryzacji kręgowców i bezkręgowców występujących na terenie obiektów.

4. Ogólne dane o obiektach

4.1. Rejestr powierzchniowy – wykaz działek geodezyjnych i wydzieleni leśnych

Nazwa obiektu	Pełny adres leśny	Pełny adres ewidencyjny
Polana Przysłop	03-37-2-9-122h-00 03-37-2-09-119b-00	240303_1.0002.5409/4 24033_1.0002.5418/38
Twardorzeczka	-	241706_2.0003.625

Tab. 1. Wykaz działek i wydzieleni leśnych

4.2. Położenie geograficzne

Nazwa obiektu	Współrzędne
Polana Przysłop	N 49° 35' 43.753" E 018° 59' 09.078"
Twardorzeczka	N 49° 38' 52.590" E 019° 04' 27.088"

4.3. Położenie administracyjne

Województwo: Śląskie

Powiat: Cieszyński

Gminy: Wisła, Lipowa

4.4. Położenie w regionalizacjach przyrodniczych

Regionalizacja geobotaniczna

Prowincja: Karpacka

Kraina: Karpat Zachodnich

Podkraina: Zachodniokarpacka

Okręg: Beskid Śląski

Regionalizacja fizycznogeograficzna

Prowincja: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem

Podprowincja: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie

Makroregion: Beskidy Zachodnie

Mezoregion: Beskid Śląski

4.5. Zagospodarowanie i stan środowiska w otoczeniu obiektów

Młaki Beskidu Śląskiego występują w miejscach gdzie gospodarka człowieka nie jest zbyt intensywna, a stan środowiska wokół obiektów jest dość dobry. Kilkadziesiąt lat temu obszary te były użytkowane kośnie oraz pastersko, dzięki czemu łąki zachowały się w dość dobrym stanie. W chwili obecnej tereny te nie są użytkowane, co powoduje powolną sukcesję i zarastanie łąk położonych wokół obiektów.

Powyżej Polany Przysłop znajduje się schronisko turystyczne, do którego prowadzi droga gruntowa. Natomiast obiekt Twardorzeczka położony jest w niewielkiej odległości od nieuczęszczanej drogi asfaltowej, przebiegającej w dnie doliny rzeki.

5. Środowisko przyrodnicze i walory kulturowe obiektów

5.1. Budowa geologiczna

5.1.1. Rzeźba terenu

Beskid Śląski obszar ok. 600 km², a jego polska, południowa granica stanowi równocześnie granicę państwa z Republiką Czeską oraz Słowacją. Pasma Beskidu Śląskiego zbudowane są z piaskowców godulskich i istebniańskich, a w południowej części z fliszu magurskiego. Najwyższym szczytem jest Skrzyczne (1257 m n.p.m.), a największą rzeką jest Wisła, której źródła wypływają na stokach Baraniej Góry.

Torfowiska wykształcają się u podnóża stoków, schodzących do dolin górskich potoków, w niewielkich bezodpływowych nieckach, na wypłaszczeniu terenu.

5.1.2. Gleby

Na terenie obiektów występują się gleby gruntowo-glejowe, występujące w miejscu wysięku wód gruntowych. Warstwa torfu nie wykształca się, ze względu na bardzo spowolniony proces odkładania się materii organicznej.

5.2. Zaobserwowane zagrożenia i przejawy degeneracji

W chwili obecnej nie zaobserwowano mocno działających czynników degeneracyjnych dla torfowisk. Głównym zagrożeniem jest brak użytkowania kośnego, co w dalszej perspektywie może prowadzić do zarastania siedliska. W pierwszej kolejności spowoduje to zmiany w składzie gatunkowym i wypieranie gatunków charakterystycznych, a w dalszej przyszłości całkowity zanik torfowiska. Jednakże nie zaobserwowano, aby zmiany następowały w szybkim tempie w związku, z czym perspektywy ochrony torfowisk są dobre. Natomiast w pobliżu obiektu Polana Przysłop, odnotowano występowanie gatunków inwazyjnych rdestowa *Reynoutria* sp. oraz niecierpka himalajskiego *Impatiens glandulifera*, wprowadzić nie wchodzi one na obszar młaki, ale należałoby te populacje kontrolować i monitorować ich zasięg, tak, aby w przyszłości nie zagrażały torfowisku.

5.3. Wody powierzchniowe i gruntowe (warunki hydrologiczne)

Na obszarze obiektów nie występują żadne ciekły powierzchniowe. Młaki położone są w dolinie doliny górskich potoków, na terasie zalewowej. Natomiast w ich obrębie mają miejsca wysięki wód gruntowych bogatych w węglan wapnia co warunkuje wykształcenie młaki. W związku z tym uwodnieni podłoża na terenie obiektów jest dobre, a woda miejscami stagnuje.

5.4. Flora

5.4.1. Rośliny naczyniowe

W rezultacie badań i analiz florystycznych na badanym obszarze odnotowano występowanie 54 gatunki roślin, w tym 49 gatunków roślin naczyniowych i 5 gatunków mszaków. Z całą pewnością nie jest to pełna lista, którą w przyszłości należy uzupełnić.

Lp.	Nazwa gatunkowa
1	<i>Agrostis capillaris</i>
2	<i>Alopecurus pratensis</i>
3	<i>Antioxantum odoratum</i>
4	<i>Aulacomnium palustre</i>
5	<i>Briza media</i>
6	<i>Caliergonella cuspidata</i>
7	<i>Caltha laeta</i>
8	<i>Cardamine pratensis</i>
9	<i>Carex echinata</i>
10	<i>Carex flava</i>
11	<i>Carex nigra</i>
12	<i>Carex panicea</i>
13	<i>Carex rostrata</i>

14	<i>Chaerophyllum birsutum</i>
15	<i>Cirsium rivulare</i>
16	<i>Climacium dendroides</i>
17	<i>Crepis paludosa</i>
18	<i>Dactylis glomerata</i>
19	<i>Epilobium palustre</i>
20	<i>Epipactis palustris</i>
21	<i>Equisetum arvense</i>
22	<i>Equisetum palustre</i>
23	<i>Eriophorum latifolium</i>
24	<i>Festuca rubra</i>
25	<i>Filipendula ulmaria</i>
26	<i>Galium album</i>
27	<i>Galium palustre</i>
28	<i>Gladiolus imbricatus</i>
29	<i>Holcus lanatus</i>
30	<i>Hypericum maculatum</i>
31	<i>Juncus articulatus</i>
32	<i>Juncus conglomeratus</i>
33	<i>Juncus effusus</i>
34	<i>Lathyrus pratensis</i>
35	<i>Linum catharticum</i>
36	<i>Luzula campestris</i>
37	<i>Lysimachia nummularia</i>
38	<i>Lythrum salicaria</i>
39	<i>Mentha arvensis</i>
40	<i>Mentha longifolia</i>
41	<i>Myosotis palustris</i>
42	<i>Nardus stricta</i>
43	<i>Plagiomnium elatum</i>
44	<i>Potentilla erecta</i>
45	<i>Primula elatior</i>
46	<i>Rhytidadelphus squarrosus</i>
47	<i>Rumex acetosa</i>
48	<i>Scirpus sylvaticus</i>
49	<i>Senecio nemorensis</i>
50	<i>Senecio subalpinus</i>
51	<i>Stellaria graminea</i>
52	<i>Taraxacum officinale</i>
53	<i>Veratrum lobelianum</i>
54	<i>Vicia sepium</i>

5.4.2. Waloryzacja flory – rośliny naczyniowe

Na terenie omawianych obiektów odnotowano 4 gatunki objęte w Polsce ochroną gatunkową, w tym 1 – ochroną ścisłą i 3 – ochroną częściową. Natomiast dwa gatunki są wpisane na Czerwoną Listę Roślin i Grzybów Polski (Mirek et al., 2006) i przyznano im kategorię NT – bliski zagrożenia. Istotnym składnikiem flory torfowisk są również gatunki górskie, które odróżniają je od torfowisk niżowych, między innymi starzec górski *Senecio subalpinus*, czy ciemiężca zielona *Veratrum lobelianum*.

Gatunki roślin objęte ochroną ścisłą:

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
1	<i>Epipactis palustris</i>	Kruszczyk błotny

Gatunki roślin objęte ochroną częściową:

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
1	<i>Gladiolus imbricatus</i>	mieczyk dachówkowaty
2	<i>Veratrum lobelianum</i>	ciemiężca zielona
3	<i>Primula elatior</i>	pierwiosnek wyniosły

Zestawienie gatunków roślin chronionych zagrożonych i rzadkich:

Gatunek	Czerwona Lista Roślin i Grzybów Polski (Mirek et al., 2006)	Zagrożone gatunki flory torfowisk (Jasnowska, Jasnowski 1977)
<i>Epipactis palustris</i>	NT	
<i>Gladiolus imbricatus</i>	NT	

5.4.3. Rośliny zarodnikowe

Lp.	Nazwa łacińska
1	<i>Aulacomnium palustre</i>
2	<i>Caliergonella cuspidata</i>
3	<i>Climacium dendroides</i>
4	<i>Plagiomnium elatum</i>
5	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>

5.4.4. Istniejące i potencjalne zagrożenia dla flory

Głównym zagrożeniem dla flory są mogą być zaburzenia warunków wodnych, spowodowane różnymi czynnikami, a także zarastanie mlak przez podrost drzew i krzewy. Kilkadziesiąt lat temu teren ten był wykorzystywany pastersko, wypasano tutaj zarówno owce jak i krowy czy konie. W chwili obecnej działania te zaniechano, co skutkuje zarastaniem polan, na których położone są

mlaka. Powoduje to zaburzenia struktury i funkcji fitocenoz, co w konsekwencji prowadzi do wnikania gatunków o szerszej amplitudzie ekologicznej oraz inwazyjnych. Gatunki te wypierają taksony charakterystyczne dla siedliska, których wymagania siedliskowe są dość specyficzne. Natomiast siedlisko nadal się utrzymuje, dzięki odpowiednim warunkom wodnym i dość stabilnym poziomom wód gruntowych.

5.5. Roślinność

5.5.1. Wykaz zespołów i zbiorowisk roślinnych

Klasa: *SCHEUCHZERIO – CARICETEA FUSCAE* (Nordhagen 1936) R. Tx. 1937

Rząd: *Caricetalia fuscae* W. Koch 1926 em. Nordhagen 1936

Związek: *Caricion davalliana* Klika 1934

Zespół: *Valeriano-Caricetum flavae* Pawł. (1949 n.n.) 1960

Klasa: *MOLINIO – ARRHENATHERETEA* R. Tx. 1937 em. 1970

Rząd: *Molinietalia* W. Koch 1926

Związek: *Calthion* R. Tx. 1937

5.5.2. Charakterystyka zespołów i zbiorowisk roślinnych

Polana Przysłop

Zbiorowisko roślinne, które wykształca się na obszarze obiektu to *Valeriano-Caricetum flavae*, reprezentujące wariant typowy dla obszaru Beskidu Śląskiego z dość licznym udziałem taksonów charakterystycznych. W warstwie zielnej występują niskie turzyce takie jak turzyca pospolita *Carex nigra*, prosowata *C. panicea* oraz żółta *C. flava*. Z gatunków chronionych pojawia się kruszczyk błotny *Epipactis palustris*. Natomiast warstwa mszysta jest dość dobrze wykształcona, przeważają jednak raczej pospolite gatunki mchów brunatnych takie jak mokradłoszka zaostrowana *Caliergonella cuspidata*, czy drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*. Ze względu na duże uwilgotnienie podłoża mlaka zachowuje dobry stan oraz funkcje, jednakże istnieje dość duża presja gatunków zioloroślowych. Zaznacza się także duży udział gatunków typowych dla łąk takich jak mietlica pospolita *Agrostis capillaris* czy kostrzewa czerwona *Festuca rubra* i dodatkowo *Equisetum palustre*. Polana wraz z mlaką były koszone oraz wypasane kilkadziesiąt lat temu. Jednakże w chwili obecnej gospodarka ta została zaniechana, ze względu na trudno dostępny teren oraz niską oplacalność. Brak użytkowania prowadzi do powolnego zarastania oraz ekspansji gatunków pospolitych, które wypierają taksony typowe dla siedliska górskich mlak.

Twardorzeczka

Wykształca się tutaj fitocenoza nawiązująca do mlaki kozłkowo-turzycowej, jednak o zaburzonej strukturze i niezbyt dużym udziale gatunków charakterystycznych dla siedliska 7230. Warstwę zielną tworzą głównie turzyce, między innymi turzyca prosowata *Carex panicea*, gwiazdkowata *C. echinata* oraz żółta *Carex flava*. Jednakże zaznacza się też duży udział gatunków łąkowych i zioloroślowych. Szczególnie licznie występuje tu sitowie leśne *Scirpus sylvaticus*. Warstwa mszysta pokrywa dość dużą powierzchnię i jednak składa się z dość pospolitych gatunków takich jak fałdownik nastroszony *Rhynchostichum squarrosum*, *Plagiomnium elatum* czy mokradłoszka zaostrowana *Caliergonella cuspidata*.

5.5.3. Analiza stopnia naturalności zbiorowisk

Zbiorowiska występujące na terenie obiektów są w dużej mierze naturalne. Chociaż wykształcają się wtórnie, na powierzchni wcześniej użytkowanej przez człowieka, jako łąki kośne. Wykształca się specyficzny układ, typowy dla górskich hal. Taki rodzaj fitocenozy związany jest z warunkami geologicznymi oraz hydrologicznymi, które warunkują wykształcanie się górskich mlak. Jednakże utrzymywanie się mlaki w wielu przypadkach zależy od ich ekstensywnego użytkowania kośnego, co czyni je zbiorowiskami półnaturalnymi.

5.5.4. Ocena aktualnej dynamiki roślinności oraz potencjalna roślinność naturalna

Roślinność występująca na obszarze obiektów w Beskidzie Śląskim podawana jest niewielkiej presji sukcesyjnej. Związane jest to z zaniechaniem użytkowania, co w konsekwencji może doprowadzić do zarastania mlak. W przypadku braku ekstensywnego koszenia mlaki będą zarastały pierwszej kolejności przez roślinność typową dla łąk wilgotnych, później ziolorośla i w konsekwencji przez zarośla.

5.5.5. Zaobserwowane procesy i przejawy degeneracji zbiorowisk i roślinności

Degeneracja zbiorowisk roślinnych następuje w wyniku przesuszania podłoża, a także braku użytkowania kośnego. Prowadzi to do przenikania gatunków łąkowych oraz ekspansji krzewów (głównie wierzby *Salix* sp.), a także podrostu drzew. W konsekwencji następuje przekształcanie fitocenozy, w kierunku wilgotnych łąk, zarastanie zioloroślami, jeżynami, a ostatnim etapie zaroślami.

5.5.6. Typy siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej

Na terenie obiektów w Beskidzie Śląskim odnotowano jeden typ siedliska:

- 7230 Górskie i nizinne torfowiska alkaliczne o charakterze mlak, turzycowisk i mechowisk

Siedlisko reprezentowane jest przez fitocenozy należące do związku *Caricion davalianae*, w obrębie, których występują gatunki charakterystyczne dla siedliska. W większych ilościach odnotowano tu między innymi takie taksony jak *Valeriana simplicifolia*, *Carex panicea*, *Carex nigra*, czy *Carex flava*. Jednakże stan siedliska został oceniony, jako niezadowolający głównie ze względu na zarastanie hal i polan, na których umiejscowione są mlaki. Inną przyczyną jest również wnikanie gatunków łąkowych, co prowadzi do wypierania gatunków charakterystycznych dla siedliska.

Ocena stanu siedliska w obszarze Beskid Śląski:

Kod i nazwa siedliska	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze mlak, turzycowisk i mechowisk	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	U1	U1	U1
		Gatunki charakterystyczne	U1	U1	
	Struktura i funkcje	Gatunki dominujące	U1		
		Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	U1		
		Obce gatunki inwazyjne	FV		
		Rodzime gatunki	FV		

		ekspansywne roślin zielnych		
		Stopień uwodnienia	FV	
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew	U1	
		Pozyskanie torfu	FV	
		Melioracje odwadniające	FV	
	Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	FV	FV

5.6. Fauna

Nie zostały wykonane szczegółowe badania fauny tego terenu, jednak należy spodziewać się występowania tutaj szeregu rzadkich i cennych gatunków związanych z podmokłym siedliskiem.

5.7. Walory kulturowe

Na terenie obiektów i w jego otoczeniu nie występują obiekty kultury materialnej (stanowiska archeologiczne zabytki architektury, zabytki techniki) oraz inne materialne pamiątki kultury.

6. Zagospodarowanie przestrzenne oraz społeczne i gospodarcze uwarunkowania użytkowania obiektów

W chwili obecnej obiekty oraz obszar wokół nich nie jest zagospodarowany. Kilkanaście lat temu był użytkowany, jako łąki kośne lub pastwiska, jednakże zaniechano tej gospodarki. Powyżej obiektu na Polanie Przysłop znajduje się schronisko oraz szlaki turystyczne, jednak ich umiejscowienie nie ma większego wpływu na młakę, ze względu na ich dość znaczne oddalenie.

7. Założenia ochrony obiektów

7.1. Silne i słabe strony ochrony obiektów. Szanse i zagrożenia ochrony obiektów i sposoby ich minimalizacji

Proponowane metody ochrony obiektów są wyznaczone w zgodzie z panującymi praktykami obejmującymi działania na obszarach siedliska torfowisk alkalicznych. Zostały one ustalone na podstawie doświadczeń własnych oraz po analizie fachowej literatury. Metody te powodują, iż w dłuższej perspektywie czasowej stan siedliska powinien się sukcesywnie poprawiać. Świadczą o tym liczne przykłady wykonywania takich działań zarówno w kraju jak i za granicą. Prace będą wykonywane w odpowiedniej porze roku tak, aby nie zniszczyć płatów roślinności, z zachowaniem wszelkich zasad ochrony przyrody.

7.2. Analiza skuteczności dotychczasowych sposobów ochrony

Dotychczasowo obiekty nie były objęte żadnymi działaniami ochronnymi, w związku, z czym stan siedliska oceniony jest, jako niezadowolający.

7.3. Cele ochrony i zadania/działania ochronne

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	U1	Poprawa stanu zachowania siedliska, poprzez poprawę parametru specyficzna struktura i funkcje.

7.4. Metodologia monitoringu

Metodyka monitoringu stanu siedliska została przyjęta w dużym stopniu według zasad monitoringu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Na każdym z badanych obiektów określano wartość trzech podstawowych parametrów:

- Powierzchnia
- Specyficzna struktura i funkcje
- Perspektywy ochrony

Ocena parametru „specyficzna struktura i funkcje” odbywa się na podstawie listy wskaźników, opracowanych dla siedliska 7230. Natomiast parametry „powierzchni” oraz „perspektywy ochrony” są oceniane bezpośrednio, bez ocen cząstkowych i dodatkowych wskaźników. Wybrane dla siedliska wskaźniki opisują łatwe do określenia lub zmierzenia cechy siedliska przyrodniczego, które mogą wskazywać na zaburzenia jego „specyficznej struktury i funkcji”.

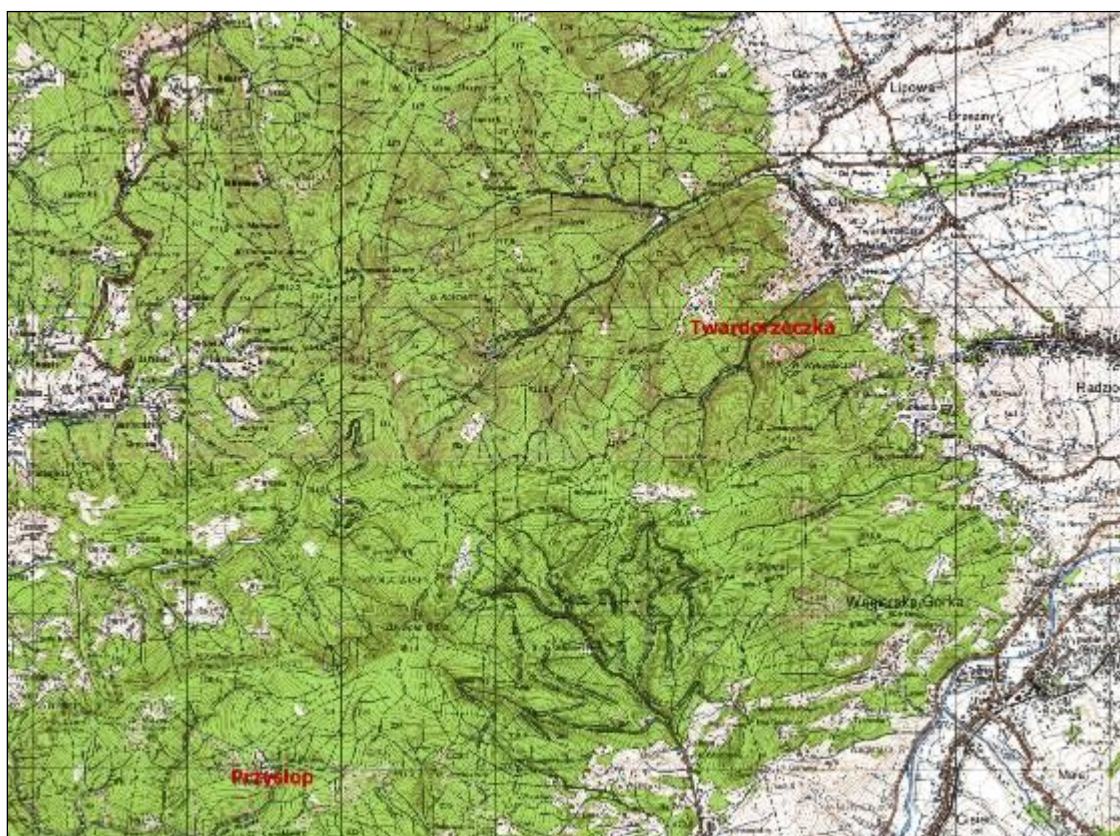
Przy wyprowadzeniu oceny końcowej dla parametru nie przyjęto z góry zasady, że najgorzej oceniony wskaźnik decyduje o tej ocenie, ponieważ poszczególne wskaźniki nie muszą mieć jednakowego wpływu na stan zachowania siedliska (nie są równocenne). Wyróżniono tzw. wskaźniki kardynalne, (czyli najważniejsze dla utrzymania struktury i funkcji siedliska), których obniżona ocena skutkuje automatycznym obniżeniem oceny całego parametru. Pozostałe, traktowane były, jako pomocnicze i ich gorsza ocena nie powoduje konieczności obniżenia oceny dla parametru, jeśli wskaźniki kardynalne wskazują na właściwy stan siedliska.

Ocenę parametrów siedliska dokonywano w trzystopniowej skali, przyznając odpowiednie kody dla każdego z nich:

- FV – stan właściwy
- U1 – stan niezadowalający
- U2 – stan zły

8. Załączniki

8.1. Mapy

Mapa.1. Rozmieszczenie obiektów w Beskidzie Śląskim

Mapa. 2. Polana Przysłop

Mapa.3. Twardorzeczka

8.2. Dokumentacja fotograficzna

Fot.1. Polana Przyslop

Fot.2. Twardorzeczka

8.3. Tabela fitosocjologiczna

Numer kolejny - No. of record	1	2
Lokalizacja - Locality	Twardorzeczka	Polana Przysłop
Nr roboczy - Field code	1	1
Data (dzień - miesiąc) - Date (day - month)	16.09.	14.09.
Rok - Year	2016	2016
Powierzchnia zdjęcia - Area of record [m ²]	25	
Pokrywanie warstwy krzewiastej - Cover of shrub layer b [%]	0	
Pokrywanie warstwy zielnej - Cover of herb layer c [%]	95	95
Pokrywanie warstwy mszystej - Cover of moss layer d [%]	60	70
Liczba gatunków naczyniowych - No. of vascular species		
Liczba gatunków mszaków - No. of bryophyte species		
Liczba gatunków - Number of species		
Nazwy gatunków		
ChCi: SCHEUCHZERIO-CARICETEA NIGRAE		
<i>Juncus articulatus</i>		1
<i>Carex echinata</i>	2	1
<i>Carex nigra</i>	1	1
ChO., All.:Caricion davaliana		
<i>Carex flava</i>	1	1
<i>Epipactis palustris</i>		+
Inne:		
<i>Rhydiadelphus squarrosus d</i>	3	2
<i>Carex panicea</i>	2	1
<i>Agrostis capillaris</i>	2	4
<i>Alopecurus pratensis</i>		1

<i>Anthoxantum odoratum</i>	1	1
<i>Briza media</i>	+	
<i>Caliergonella cuspidata</i>	2	3
<i>Caltha laeta</i>	1	2
<i>Cardamine pratensis</i>		1
<i>Carex rostrata</i>	1	
<i>Chaerophyllum hirsutum</i>	2	2
<i>Cirsium rivulare</i>	1	
<i>Climacium dendroides</i>		2
<i>Crepis paludosa</i>	2	3
<i>Dactylis glomerata</i>		1
<i>Epilobium palustre</i>	+	
<i>Equisetum arvense</i>		2
<i>Equisetum palustre</i>		3
<i>Eriophorum latifolium</i>		1
<i>Festuca rubra</i>	1	3
<i>Filipendula ulmaria</i>	+	
<i>Galium album</i>	2	
<i>Galium palustre</i>		1
<i>Gladiolus imbricatus</i>	+	
<i>Holcus lanatus</i>	1	1
<i>Hypericum maculatum</i>		2
<i>Juncus conglomeratus</i>	+	
<i>Juncus effusus</i>	1	2
<i>Lathyrus pratensis</i>	1	
<i>Linum catharticum</i>	+	
<i>Luzula campestris</i>		1

<i>Lysimachia nummularia</i>	2	1
<i>Lytbrum salicaria</i>	+	
<i>Aulacomnium palustre d</i>		2
<i>Plagiomnium elatum d</i>	2	2
<i>Mentha arvensis</i>	2	
<i>Mentha longifolia</i>	1	
<i>Myosotis palustris</i>		1
<i>Nardus stricta</i>		+
<i>Potentilla erecta</i>	2	2
<i>Primula elatior</i>		+
<i>Rumex acetosa</i>	1	2
<i>Scirpus sylvaticus</i>	2	1
<i>Senecio nemorensis</i>		1
<i>Senecio subalpinus</i>		1
<i>Stellaria graminea</i>		1
<i>Taraxacum officinale</i>	+	
<i>Veratrum lobelianum</i>		1
<i>Vicia sepium</i>	1	